

РОССИЯ ФЕДЕРАЦИЯСЕ ФӘН ҺӘМ ЮГАРЫ БЕЛЕМ МИНИСТРЛЫГЫ
ЮГАРЫ БЕЛЕМ БИРҮ ФЕДЕРАЛЬ ДӘҮЛӘТ БЮДЖЕТ МӘГАРИФ УЧРЕЖДЕНИЕСЕ
“ЯР ЧАЛЛЫ ДӘҮЛӘТ ПЕДАГОГИКА УНИВЕРСИТЕТЫ”
ФИЛОЛОГИЯ ФАКУЛЬТЕТЫ
ТАТАР ТЕЛЕ ҺӘМ ӘДӘБИЯТЫ, АЛАРНЫ УКЫТУ МЕТОДИКАСЫ КАФЕДРАСЫ

**Татар теле һәм әдәбияты, аларны укыту методикасы буенча
чыгарылыш квалификация эше**
(белем алучылар өчен методик кулланма)

**Выпускная квалификационная работа по татарскому языку и
литературе, методик их преподавания**
(методическое пособие для обучающихся)

Яр Чаллы, 2019

Методик кулланма татар теле һәм әдәбияты, аларны укыту методикасы кафедрасы утырышында расланды (беркетмә № 8, 29.03.2019)

Төзүче: филология фәннәре кандидаты Р.И. Хажиев

Фәнни мөхәррир: филология фәннәре кандидаты, доцент Р.Р. Галиуллин

Рецензентлар:

филология фәннәре докторы, доцент В.Ф. Макарова

филология фәннәре кандидаты, доцент Р.А. Закиров

Татар теле һәм әдәбияты, аларны укыту методикасы буенча чыгарылыш квалификация эше (белем алучылар өчен методик кулланма): 44.03.01 Педагогик белем бирү “Туган тел һәм әдәбият”, 44.03.05 Педагогик белем бирү (ике профиль буенча эзерләү) “Туган тел һәм әдәбият, Рус теле”, “Туган тел һәм әдәбият, Чит тел” профильләре буенча белем алучылар өчен методик кулланма / Төз. Р.И. Хажиев. – Яр Чаллы, 2019. – 21 б.

Выпускная квалификационная работа по татарскому языку и литературе, методик их преподавания (методическое пособие для обучающихся): Методическое пособие для обучающихся по направлению подготовки 44.03.01 Педагогическое образование, профиль «Родной язык и литература», 44.03.05 Педагогическое образование (с двумя профилями подготовки) профили «Родной язык и литература, Русский язык», «Родной язык и литература, Иностранный язык» / Сост. Р.И. Хажиев. – Набережные Челны, 2019. – 21 с.

Эчтәлек

Кереш.....	4
1. Хезмәт өчен тема сайлау.....	5
2. Хезмәтне язу барышында материаллар туплау.....	5
3. Чыгарылыш квалификация эшенең структурасына карата куелган таләпләр.....	6
4. Сылтама һәм астөшермәләрне күрсәтү тәртибе.....	10
5. Хезмәттә кулланылган чыганаclar исемлеген күрсәтү.....	11
6. Хезмәтне техник яктан дөрес оештыру.....	12
7. Нормоконтроль уздыру тәртибе.....	13
Тәкъдим ителгән чыганаclar.....	14
Кушымталар	

Кереш

Югары уку йортын тәмамлап чыккан вакытта чыгарылыш квалификация эшен язу мәжбүри шартларның берсе исәпләнә. Бу тип эшләр дәүләт йомгаклау аттестациясенә кертелгәннәр.

Чыгарылыш квалификация эшен язу һәм яклау тәртибе – катлаулы фәнни-тикшеренү процессы. Моңы истә тотып, чыгарылыш квалификация эшләре язу барышында махсус методик кулланма булдыру ихтыяҗы туа.

Әлеге кулланманың максаты – югары уку йортларының филология факультетларында белем алучыларга, фәнни житәкчеләргә чыгарылыш квалификация эшләрен әзерләүдә методик ярдәм күрсәтү.

Кулланма ЮББ ФДБМУ “Яр Чаллы дәүләт педагогика университеты”нда белем алучыларның фәнни-тикшеренү эшләренен нормоконтроле турындагы нигезләмәгә таянып эшләнә. Анда чыгарылыш квалификация эшләрен башкару өчен кирәк булган күрсәтмәләр, методик киңәшләр бирелде.

Әлбәттә, бу өлкәгә караган башка хезмәтләр дә бар. Мәсәлән, Ә.Г. Мусин, Р.Х. Мөхиярова, Ф.Г. Галләмов һәм башкаларның хезмәтләре. Әлеге хезмәтләр тәкъдим ителгән әдәбият исемлегендә урын алалар.

Методик кулланма югары уку йортларының филология факультетларында белем алучыларга чыгарылыш квалификация эшләрен башкаруда зур таяныч булып дип уйлыйбыз.

1. Хезмэт өчен тема сайлау

Чыгарылыш квалификация эше темалары укытучылар тарафыннан эзерләнә. Темалар кафедра утырышында карала һәм факультет советында раслана.

Тема сайлау бик җаваплы мәсьәлә. Курс эше темасын да чыгарылыш квалификация эше темасы дәрәжәсендә үстерергә мөмкин. Тема артык тар яки артык киң булырга тиеш түгел, шулай ук аның актуальлегенә дә игътибар итәргә кирәк.

Чыгарылыш квалификация эше темасы татар тел гыйлеменә һәм әдәбиятның төрле өлкәләренә багышлана ала. Мәсәлән, тел гыйлеменнән фонетика, лексикология, сүзьясалышы һәм грамматика (морфология һәм синтаксис) тармакларына, әдәбияттан төрле чорларга караган темалар булырга мөмкин. Фәнни эш темасы артык тар яки артык киң булырга тиеш түгел.

Тема тәкъдим иткән вакытта аның мәктәптәге уку-укыту процессы белән бәйләнешенә дә игътибар итү сорала, чөнки эш белем алучының киләчәктәге укытучылык хезмәте белән бәйләнгән булырга тиеш.

Темалар расланганнан соң, белем алучы тәкъдим ителгән исемлектән тема сайлый. Чыгарылыш квалификация эшен башкару ЮББ ФДБМУ “Яр Чаллы дәүләт педагогика университеты”нда белем алучыларның фәнни-тикшеренү эшләренә нормоконтроле турындагы нигезләмәгә (Положение о нормоконтроле научно-исследовательских работ обучающихся в ФГБОУ ВО “Набережночелнинский государственный педагогический университет”) таянып башкарыла.

Хезмәткә керешер алдыннан чыгарылыш квалификация эшенең календарь планы эшләнә (Кушымта 1).

2. Хезмәтне язучыларының барышында материаллар туплау

Чыгарылыш квалификация эшен башкарганда материаллар туплау, аларны тиешле тәртипкә салу тикшеренүчедән билгеле бер эш күнекмәләрен таләп итә. Димәк, фәнни хезмәтне язу барышындагы мөһим мәсьәләләрнең берсе – төрле чыганаclar белән эшли белү. Белем алучылар түбәндәге чыганаclarга мөрәжәгать итә алалар:

- әдәби чыганаclar (мәсәлән: поэзия һәм проза, драма әсәрләре, халык авыз ижаты үрнәкләре һ.б.);

- норматив-хокукий чыганаclar;

- дәреслекләр, монографияләр һ.б.

- диссертацияләр һәм диссертация авторефератлары;

- вакытлы матбугат басмалары;

- электрон чыганаclar.

Чыгарылыш квалификация эшен язу барышында белем алучылар архив һәм музей материалларын да кулланырга мөмкиннәр. Бу аеруча әдәбият, ономастика (топонимика) һәм диалектология өлкәләрендә отышлы.

3. Чыгарылыш квалификация эшенең структурасына карата куелган таләпләр

Фәнни-тикшеренү эшенең структур элементларына түбәндәгеләр карый:

- чыгарылыш квалификация эшенең тышлыгы (титул бите);

- эчтәлек;

- кереш;

- аерым бүлекләрдән (2-3 бүлек) гыйбарәт төп өлеш;

- йомгак;

- кулланылган чыганаclar исемлеге;

- кушымталар;

- чыгарылыш квалификация эшен башкаруның календарь графикы.

Хезмәтнең һәрбер структур элементы яңа биттән башлана. “Эчтәлек”, “Кереш”, “Йомгак”, “Кулланылган чыганаclar исемлеге”, “Кушымта” кебек

структур элементлар юлның уртасында урнаша һәм ярымкалын хәрефләр белән языла. Атамалар текстан ике интервал белән аерыла һәм саннар куелмый. Әлеге шарт бүлекчәләргә кагылмый.

3.1 Чыгарылыш квалификация эшенең тышлыгы.

3.1.1 Чыгарылыш квалификация эше тышлыгы фәнни-тикшеренү эшенең беренче бите санала, ләкин бит саны куелмый. Ул рус (Кушымта 2) һәм татар (Кушымта 3) телләрендә эшләнә.

3.1.2 Тышлыкта түбәндәге мәгълүматлар урын ала:

- министрлык исеме;
- университет исеме, шул исәптән кыскартылма формада;
- факультет исеме;
- кафедра исеме;
- фәнни-тикшеренү эшенең төре (чыгарылыш квалификация эше);
- чыгарылыш квалификация эшенең темасы;
- белгечлек саны (шифр) һәм исеме / эзерлек юнәлеше;
- кафедра мөдиренең яклауга рөхсәте, аның гыйльми дәрәжәсе һәм вазыйфасы, фамилиясе, инициаллары һәм имзасы;
- фәнни-тикшеренү эше белән житәкчелек итүченең гыйльми дәрәжәсе һәм вазыйфасы, фамилиясе, инициаллары һәм имзасы;
- белем алучының фамилиясе, инициаллары һәм имзасы, төркем саны;
- эш башкарылган шәһәр исеме һәм хезмәт язылган ел (дата).

3.2 Эчтәлек.

Эчтәлектә чыгарылыш квалификация эшенең структур элементлары, аларның бите күрсәтелә (Кушымта 4).

3.3 Кереш өлеш.

Кереш өлештә түбәндәгеләр күрсәтелә:

- хезмәтнең актуальлегә исбатлана;
- теманың өйрәнелү дәрәжәсе;
- фәнни эшнең гомумтеоретик нигезләре (әлеге өлкәдә эшләгән авторларның хезмәтләре);

- максат һәм бурычлар;
- тикшеренүләрнең объекты һәм предметы;
- автор тарафыннан кулланылган метод-алымнар;
- эшнең фәнни яңалыгы;
- теоретик-гамәли әһәмиятен дәлилләү;
- хезмәтнең аерым өлешләрен сынап карау (апробация);
- дипломалды практикасы базасы;
- эшнең структурасы.

3.4 Төп өлеш.

Төп өлеш бүлекләрдән тора (2-3 бүлек), ә бүлекләр исә үз чиратында аерым бүлекчэләргә бүленә. Бүлекләр яңа биттән башлана. Бүлек исемнәре текстан ике интервал белән аерыла һәм саннар куела. Һәрбер бүлек төп максатка ирешү юлында конкрет бер мәсьәләне чишүгә корыла һәм кыскача нәтижәләр ясау белән төгәлләнә. Бүлекләр бер-берсеннән аерымланган хәлдә яши алмыйлар. Аларда күтәрелгән проблемалар арасындагы фәнни эзлеклелекне саклау шарт.

Фәнни эшнең беренче бүлеген, гадәттә, анализ өлеше тәшкил итә, ә икенче бүлек методика белән бәйләнгән була.

Әйтик, хезмәт тел өлкәсенә багышланган очракта, беренче бүлектә мәсьәләне өйрәнү тарихы урын алырга, әсәрдән мисаллар туплау һәм анализлау эше башкарылырга мөмкин. Белем алучы мисалларны жыйнап кына калмый, ә аларны төркемчэләргә бүлә, әсәрнең эчтәлегенә белән бәйләнештә карый.

Икенче бүлек төп һәм гомуми белем бирү этапларындагы уку-укыту процессы белән бәйләнгән булырга тиеш. Биредә тупланган материалны татар теле һәм әдәбияты дәрәсләрендә файдалану юллары өйрәнелә, заманча технологияләр кулланып укыту мәсьәләләре карала. Белем алучы эш барышында предметара бәйләнешләргә, тәнкыйди фикерләү технологиясен һәм проектлар эшчәнлегенә методын кулланып укыту кебек мәсьәләләргә мөрәжәгать итә ала.

Бүлекләр бүлекчәләрдән тора. Бүлекчәләр икедән дә ким булмаска тиеш. Һәр бүлекчә нинди дә булса бурычны хәл итүгә багышлана. Бүлекчә ахырында да кыскача нәтижәләр ясала.

3.5 Йомгак.

Фәнни тикшеренү эшенә йомгак ясау аеруча зур осталык сорый. Ул төпле һәм ныклы уйланылган булырга тиеш. Йомгак, кереш өлеш кебек үк, күп сүзле була алмый, чөнки анда конкрет фәнни һәм гамәли нәтижәләр ясала.

3.6 Кулланылган чыганаclar исемлеге. Кулланылган чыганаclar исемлеге – библиографик аппарат элементы. Аңарда хезмәттә кулланылган әдәби чыганаclarның, норматив-хокукый чыганаclarның, фәнни-теоретик хезмәтләрнең һәм электрон чыганаclarның тасвирламасы бирелә. Ул йомгаклау өлешеннән соң урнаштырыла (Кушымта 5). Барлык хезмәтләрнең дә тулы битләре саны күрсәтелә.

Фәнни хезмәттә чыганаclar исемлеген төзүнең түбәндәге юлларыннан файдаланалар: авторларның фамилияләре яки хезмәт исемнәре әлифба һәм хронологик тәртип буенча бирелә. Мәсәлән:

Зәкиев, М.З. Татар синтаксисы: Югары уку йортлары өчен дәреслек / М.З.Зәкиев. – Казан: Мәгариф, 2008. – 399 б.

Хажиев, Р.И. Ата-бабаларыбыз мирасы / Р.И. Хажиев. – Яр Чаллы: ЧДПИ нәшрияты, 2010. – 203 б.

Хисамова, Ф.М. Татар теле морфологиясе: Югары уку йортлары өчен дәреслек / Ф.М.Хисамова. – Казан: Мәгариф, 2006. – 335 б.

Чыгарылыш квалификация эшен язу барышында кулланылган чыганаclar 25тән дә ким булмаска тиеш.

3.7 Кушымта.

Хезмәтләрдә кушымтадан файдалану аларның гамәли әһәмиятен тагын да арттыра төшә. Ул бер яки берничә булырга мөмкин.

Кушымта төрле характерда була ала. Мәсәлән, дәреснең технологик картасы, фәнни-тикшеренү эшен үтәү барышында эшлängән күрсәтмәләр,

сүзлекләр һ.б. Форма ягыннан алар текст, таблица, диаграмма рәвешендә булырга мөмкин.

Кушымта чыгарылыш квалификация эшенең дәвамы рәвешендә, аның ахыргы битләрендә бирелә.

Һәрбер кушымта яңа биттән башланарга тиеш. Бит өстенә “Кушымта” дип куела һәм аның исеме күрсәтелә. Берничә кушымта булганда алар хәрефләр белән билгеләнә, мәсәлән:

Кушымта А

Исеме

Кушымта Б

Исеме

Кушымталарда бит саны күрсәтелми.

4. Сылтама һәм ас төшermәләрне күрсәтү тәртибе

1) Текст эчендәге сылтамага мисал:

Татар телендә сүзьясалышының түбәндәге ысуллары бар: 1) фонетик ысул; 2) кушымчалау ысулы; 3) сүзләр кушылу; 4) сүзтезмәнең кушма сүзгә күчүе; 5) сүзтезмәнең кушымча алып кушма сүзгә күчүе; 6) конверсия (лексик-грамматик ысул); 7) лексик-семантик ысул; 8) аббревиация (кыскартылмалар ясалышы). Кушымчалау, сүзләр кушылу, сүзтезмәләрнең кушма сүзгә күчү ысуллары иң продуктив ысуллар булып тора. Конверсия һәм лексик-семантик ысуллар ул кадәр үк продуктив түгелләр [5, б. 14].

Димәк, әлеге сылтама материалның “Кулланылган чыганаклар исемлегендә (шартлы рәвештә) 5 нче чыганак булып урнашкан хезмәттән алынган булуын хәбәр итә. Мәсәлән:

5. Ганиев, Ф.Ә. Хәзерге татар әдәби телендә сүзьясалышы / Ф.Ә. Ганиев. – Казан: Мәгариф, 2006. – 271 б.

2) Ас төшermәгә мисаллар:

Актаныш авылы территориясенә кешеләр моннан 300-400 ел элек күчеп утырганнар. Авыл башта хәзерге Норкә урманының көньяк-көнчыгыш өлешенә урнашкан булган. Авыл атамасы авыл эченнән ага торган Актаныш елгасы исеменнән алынган¹.

Шул ук хезмәттән кабат файдаланган очракта:

Агалы-энеле Ирмәш һәм Шәриф исемле ике туган килеп төпләнер өчен урман эзләп йөргәннәр. Һәм көннәрдән бер көнне бик матур бер жиргә килеп чыкканнар. Якында гына Агыйдел елгасы аккан. Бер ягында тау, икенче ягында күл жәелеп яткан. Ирмәш дигәнненә бу урын бик ошаган һәм ул шушында төпләнеп калган. Шуннан бирле авыл аның исеме йөртә. Ә Шәриф исемлесе Шәриф авылын нигезләгән².

Белем алучы эштә кулланылган материалларга, фәнни чыганаclarга сылтамалар күрсәтелүе турында белешмә дә бирә (Кушымта 6).

5. Хезмәттә кулланылган чыганаclar исемлеген күрсәтү

1) Китаптан алынган материаллар

Бер автор булганда:

Харисова, Ч.М. Татар теле: морфемика, сүз ясалышы, морфология. Уку-укыту кулланмасы / Ч.М. Харисова. – Казан: “Мәгариф-Вакыт” нәшрияты, 2018. – 231 б.

Хәкимжан, Ф.С. Татар әдәби теле: Фонетика: Югары уку йортлары студентлары өчен / Ф.С. Хәкимжан. – 3 нче басма. – Казан: Gumanitargya, 2005. – 108 б.

Берничә автор булганда:

Заһидуллина, Д.Ф. Әдәби әсәргә анализ ясау: Урта гомуми белем бирү мәктәбе укучылары, укытучылар, педагогика колледжлары һәм югары уку йорты студентлары өчен кулланма / Д.Ф. Заһидуллина, М.И. Ибраһимов, В.Р. Әминев. – Казан: Мәгариф, 2005. – 111 б.

¹ Гарипова, Ф.Г. Аккошлар иле – Актанышка сәяхәт / Ф.Г. Гарипова. – Казан: “Идел-Пресс” ПНК “ТАТМЕДИА” ААҖ, 2010. – Б. 72.

² Шунда ук, Б. 76.

2) Алдан китан исеме күрсәтелгән очракта

Татар лексикологиясе: 3 томда / проект житәкчесе М.З. Зәкиев; редакторы Г.Р. Галиуллина. – Казан: ТӘҺСИ, 2015. – Т.1 – 352 б.

Федераль дәүләт белем бирү стандартларына күчү шартларында татар теле һәм әдәбиятын коммуникатив технология нигезендә укыту / төзүчеләр Р.З. Хәйдәрова, Г.М. Әхмәтжанова. – Яр Чаллы, 2015. – 52 б.

3) Энциклопедия һәм сүзлектән алынган материаллар:

Татар теленең аңлатмалы сүзлеге. – Казан: ТӘҺСИ, 2015. – Т.1. – 712 б.

4) Газета-журнал материаллары:

Моталлапов, Ә. Гаилә // Ә. Моталлапов // Казан утлары. – 2019. – № 11. – Б. 127-138.

Шәфыйков, Я. Актанышка кайта юлларым / Я. Шәфыйков // Шәһри Чаллы. – 2006. – 17 нче гыйнвар.

5) Конференция материаллары:

Хажиев, Р.И. Мөслим авылы / Р.И. Хажиев // Прикамский регион: география, история и культура: Материалы Всероссийской научно-практической конференции (18-19 апреля 2013 г.): Сборник научных трудов. – Набережные Челны: НИСПТР, 2013. – С. 234-235.

6) Диссертация һәм автореферат материаллары:

Хисамов, О.Р. Историко-лингвистический анализ ойконимии Западного Закамья Татарстана: автореф. дис. канд. филол. наук / О.Р. Хисамов. – Казань: КГУ, 2001. – 21 с.

6. Хезмәтне техник яктан дөрес оештыру

Хезмәт А-4 форматлы стандарт кәгазьнең бер ягында, юллар арасында 1,5 интервал калдырылып, 14ле шрифт (Word) белән компьютерда бастырыла. Шрифт – Times New Roman. Битләрдә сул яктан 30 мм, уңнан 10 мм, өстән һәм астан 20 мм ара калдырыла. Кызыл юл – 12,5 мм.

Бит саны өстә, уртада күрсәтелә.

Чыгарылыш квалификация эшенең күләме 45 биттән дә артмаска тиеш.

7. Нормоконтроль уздыру тәртибе

Нормоконтроль чыгарылыш квалификация эшен башкару процессының төгәлләү этабы булып тора.

Фәнни хезмәтләрне нормоконтрольгә тәкъдим иткән вакытта җаваплы кешеләрнең (белем алучы һәм житәкченең) имзалары булу сорала (кафедра мөдиреннән тыш).

Нормоконтроль яклауга кадәр 2 атна алдан башкарыла.

Нормоконтроль кафедра мөдире яки аның тарафыннан билгеләнгән җаваплы зат тарафыннан уздырыла.

Нормоконтролер ЮББ ФДБМУ “Яр Чаллы дәүләт педагогика университеты”нда белем алучыларның фәнни-тикшеренү эшләренең нормоконтроле турындагы нигезләмәгә таяна.

Нормоконтроль вакытында эштә күзәтелгән җитешсезлекләргә игътибар ителә. Хезмәттә күзәтелгән кимчелекләр нормоконтроль битендә күрсәтелә (Кушымта 7).

Куелган таләпләргә җавап бирмәгән очракта, искәртелгән кимчелекләрне төзәтү өчен, хезмәт белем алучыга кире кайтарыла.

Моның берничә сәбәбе булырга мөмкин:

- хезмәтне башкару тәртибе үтәlmәгән очракта;
- чыгарылыш квалификация эшен “Антиплагиат.ВУЗ” системасы аша тикшергәнлеккә справка булмаса;
- тиешле имзалар булмаса;
- текст һәм график материаллар эшләнешендә җитешсезлекләр күзәтелсә.

Чыгарылыш квалификация эшләрендә күзәтелгән кимчелекләр һәр уку елы ахырындагы кафедра утырышында карала.

Хезмәттә рецензия, җитәкче бәяләмәсе кебек документлар һәм эшнең электрон варианты булырга тиеш.

Тәкъдим ителгән чыганақлар

1. Галләмов, Ф.Г. Курс һәм чыгарылыш квалификация эшләрен язу методикасы / Ф.Г. Галләмов. – Алабуга: АДПУ нәшрияты, 2008. – 36 б.
2. Мөхиярова, Р.Х. Татар теле, әдәбияты һәм аларны укыту методикасы буенча курс һәм диплом эшләре (студентлар өчен методик кулланма) / Р.Х. Мөхиярова. – Яр Чаллы, 2003. – 24 б.
3. Мусин, А.Г. Методические рекомендации по выполнению дипломных работ / А.Г. Мусин. – Набережные Челны, 2001. – 22 б.
4. Положение о нормоконтроле научно-исследовательских работ обучающихся в ФГБОУ ВО “Набережночелнинский государственный педагогический университет”. – Набережные Челны: НГПУ, 2016.
5. Хәҗиев, Р.И. Татар ономастикасы буенча чыгарылыш квалификация (диплом) эшләре (югары уку йорты студентлары өчен методик кулланма) / Р.И. Хәҗиев. – Яр Чаллы: “Яр Чаллы типографиясе” ААҖ, 2006. – 20 б.

Кушымта 1

Чыгарылыш квалификация эшенең календарь планы үрнәге

Кафедра мөдире Галиуллин Р.Р.

Житәкче Хажиев Р.И.

_____ “ ” _____

(имза)

_____ “ ” _____

(имза)

ЧЫГАРЫЛЫШ КВАЛИФИКАЦИЯ ЭШЕНЕҢ КАЛЕНДАРЬ ПЛАНЫ

Белем алучы _____

(ФИО, төркеме)

Эшнең

темасы _____

№ п/п	Эшнең этаплары	Үтәлү вакыты	Имза
1	Чыганаclarны туплау, өйрәнү һәм анализлау	“ ” ____ 20__	
2	ЧКЭнең планын (эчтәлеген) әзерләү һәм раслау	“ ” ____ 20__	
3	Беренче бүлекне эшләү һәм тикшерүгә тапшыру	“ ” ____ 20__	
4	Гамәли материалларны туплау һәм системага салу	“ ” ____ 20__	
5	Икенче бүлекне эшләү һәм тикшерүгә тапшыру	“ ” ____ 20__	
6	Хезмәтнең йомгак өлешен тикшерүгә тапшыру	“ ” ____ 20__	
7	Житәкче күрсәткән житешсезлекләргә, кимчелекләргә бетерү һәм ЧКЭен кафедрага тапшыру	“ ” ____ 20__	
8	Хезмәтне яклау чыгышын әзерләү	“ ” ____ 20__	
9	Бәяләмә һәм рецензия белән танышу	“ ” ____ 20__	
10	Бәяләмә һәм рецензияләргә исәпкә алып яклауга әзерлекне төгәлләү	“ ” ____ 20__	

Планны үтәргә кабул иттем: “ ” ____ 20__ ел

Белем алучы _____ / _____

(имза)

(ФИО)

Кушымта 2

Тышлык үрнәге

(рус телендә)

Министерство науки и высшего образования Российской Федерации
Федеральное государственное бюджетное образовательное учреждение
высшего образования
«Набережночелнинский государственный педагогический университет»
(ФГБОУ ВО «НГПУ»)
Филологический факультет
Кафедра татарского языка и литературы, методик их преподавания

ВЫПУСКНАЯ КВАЛИФИКАЦИОННАЯ РАБОТА

**Изучение сложносочиненных предложений на этапе основного общего образования
(на примере рассказов А.Еники)**

**44.03.01 «Педагогическое образование»
«Родной язык и литература»**

Заведующий кафедрой татарского
языка и литературы, методик их
преподавания, кандидат
филологических наук,
доцент

_____
подпись

Галиуллин Р.Р.

Допустить к защите
«__» _____ 2020 г.

Руководитель
кандидат
филологических наук,
доцент

_____
подпись

Хазиев Р.И.

Обучающаяся

_____
подпись

1531 группа
Мазитова А.Ф.

Кушымта 3

Тышлык үрнәге

(татар телендә)

Россия Федерациясе фән һәм югары белем министрлыгы
Югары белем бирүче федераль дәүләт бюджет мәгариф учреждениесе
“Яр Чаллы дәүләт педагогика университеты”
(ЮББ ФДБМУ “ЯДПУ”)
Филология факультеты
Татар теле һәм әдәбияты, аларны укыту методикасы кафедрасы

ЧЫГАРЫЛЫШ КВАЛИФИКАЦИЯ ЭШЕ

Төп гомуми белем бирү этабында тезмә кушма жөмлэләрне өйрәнү
(Ә.Еники хикәяләре мисалында)

**44.03.01 “Педагогик белем бирү”
“Туган тел һәм әдәбият”**

Татар теле һәм әдәбияты,
аларны укыту методикасы
кафедрасы мөдире,
филология фәннәре
кандидаты, доцент

_____

имза

Галиуллин Р.Р.

Якларга рөхсәт ителә
“___” _____ 2020 ел

Житәкче
филология фәннәре
кандидаты, доцент

_____

имза

Хажиев Р.И.

Белем алучы

_____

имза

1531 төркем
Мәжитова А.Ф.

Кушымта 4

Эчтәлек үрнәге

Эчтәлек

Кереш.....	3
Бүлек 1 Әмирхан Еники хикәяләрендә кулланылган тезмә кушма жөмлэләр..	8
1.1 Аерым жөмлэләре үзара теркәгечләр ярдәмендә бәйләнгән тезмә кушма жөмлэләр.....	8
1.2 Аерым жөмлэләре үзара интонация ярдәмендә бәйләнгән тезмә кушма жөмлэләр.....	14
Бүлек 2 Әмирхан Еники хикәяләреннән файдаланып мәктәптә тезмә кушма жөмлэләрне өйрәнү.....	18
2.1 Татар теле дәресләрендә тезмә кушма жөмлэләрне өйрәнгәндә Ә.Еники хикәяләрен куллану.....	18
2.2 Ә.Еники хикәяләренә нигезләнеп тезмә кушма жөмлэләрне өйрәнгәндә тәнкыйди фикерләү технологиясен куллану.....	25
2.3 Мәктәптә тезмә кушма жөмлэләрне өйрәнгәндә проектлар эшчәнлеге методын файдалану.....	31
Йомгак.....	37
Кулланылган чыганаclar исемлеге.....	40
Кушымта А	
Кушымта Б	
Кушымта В	

Кушымта 5**Кулланылган чыганаclar исемлеге****Әдәби чыганаclар**

1. ...

Норматив-хокукый чыганаclар

2. ...

3. ...

4. ...

Фәнни-теоретик хезмәtlәр

5. ...

...

23. ...

Электрон чыганаclар

24. ...

25. ...

Кушымта 6

Чыгарылыш квалификация эше мөстәкыйль рәвештә башкарылды. Эштә кулланылган материалларга, фәнни чыганаclarга сылтамалар күрсәтелгән.

Белем алучы _____ / _____
(имза) (ФИО)

Кушымта 7

Лист нормоконтроля

Обучающийся _____,
Фамилия, имя, отчество

Группа _____ год выпуска _____

Тема ВКР: _____

Руководитель ВКР _____
Фамилия, имя, отчество

Наименование документа, № страницы, № листа	Содержания замечания	Условная пометка	Отметка о проверке ВКР через систему “Антиплагиат.ВУЗ”	Примечание

Нормоконтролер _____

Подпись

Руководитель ВКР _____

Подпись

_____
 Расшифровка подписи

_____
 Расшифровка подписи